

บทที่ 9

การจัดซื้อและ

ระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือ

1. ความหมายของการจัดซื้อ
2. ประเภทของการจัดซื้อ
3. กระบวนการจัดซื้อ
4. ขั้นตอนในการจัดซื้อ
5. ต้นทุนในการจัดซื้อ
6. กลยุทธ์การจัดซื้อ
7. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือ
8. วิธีการควบคุมสินค้าคงเหลือ
9. ประโยชน์ของระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือ

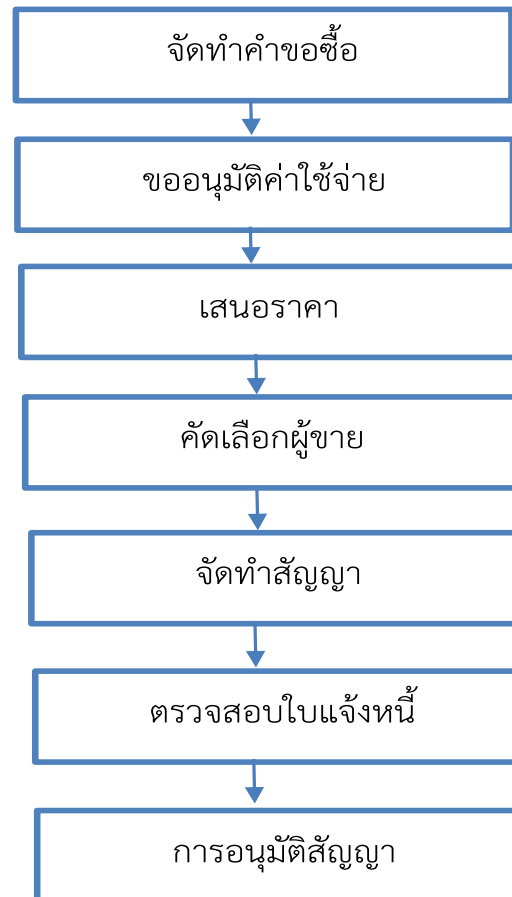
ความหมายของการจัดซื้อ

เป็นกระบวนการและการดำเนินงานตามขั้นตอน รับผิดชอบในการจัดหา วัสดุดิบต่าง ๆ ตามความต้องการของหน่วยงานในองค์กรและเป็นกระบวนการ ที่เชื่อมโยงระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในซัพพลายเชน เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและ บริการที่ต้องการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของธุรกิจ โดยคำนึงถึงราคาต่ำ ที่สุด ช่วยทำให้บริษัทลดต้นทุนและได้กำไรสูงสุด

ประเภทของการจัดซื้อ

1. วัสดุดิบ
2. ผลิตภัณฑ์และส่วนประกอบกึ่งสำเร็จรูป
3. ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป
4. รายการที่เกี่ยวข้องกับการบำรุงรักษา การซ่อมแซม และการปฏิบัติงาน
5. รายการที่เป็นส่วนสนับสนุนการผลิต
6. บริการ
7. อุปกรณ์ทุน

กระบวนการจัดซื้อ

ขั้นตอนในการจัดซื้อ

1. รวบรวมใบขอซื้อหรือใบเบิกวัสดุหรือใบสำรวจการขอซื้อจากแต่ละหน่วยงาน
2. พิจารณาลักษณะของการขอซื้อ เช่น ชนิด ขนาด จำนวน
3. รวบรวมรายการวัสดุประเภทเดียวกันไว้ด้วยกันหรือรวบรวมรายการวัสดุที่สามารถจัดซื้อได้จากแหล่งเดียวกันเข้าด้วยกัน
4. พิจารณาราคาของวัสดุ ถ้าวัสดุมีราคาเกินราคาควบคุมต้องทำประกาศประมูลราคาหรือติดต่อหาแหล่งที่จะซื้อวัสดุ

ขั้นตอนในการจัดซื้อ (ต่อ)

5. ประเมินเจ้าของแหล่งวัสดุที่จะซื้อที่เข้าประมูลหรือที่ติดต่อโดยประเมินคุณภาพ ราคา และเวลาส่งมอบ
6. เลือกเจ้าของแหล่งวัสดุแล้วสั่งซื้อ
7. ติดตามเพื่อความมั่นใจว่าเจ้าของแหล่งวัสดุจะสามารถส่งมอบได้ตรงเวลา
8. ตรวจสอบปริมาณและคุณภาพของวัสดุที่ได้รับ
9. บันทึกประวัติพฤติกรรมการขายของเจ้าของแหล่งวัสดุเพื่อประโยชน์ในการอ้างอิงหรือติดต่อในคราวถัดไป

ต้นทุนในการจัดซื้อ

1. **ต้นทุนการสั่งซื้อ** คือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการที่กิจการทำการสั่งซื้อวัตถุดิบ
สั่งซื้อสินค้าหรือส่งผลิตสินค้า
2. **ต้นทุนสินค้าคงเหลือ** คือราคาหรือมูลค่าของสินค้าคงเหลือเก็บไว้ในกรณีที่
ต้นทุนสินค้าเหลือต่อหน่วยมีค่าเท่ากันตลอด ไม่ว่าจะสั่งซื้อด้วยปริมาณเท่าใด
ต้นทุนสินค้าคงเหลือ จะไม่นำมาพิจารณาในการตัดสินใจกำหนดปริมาณสั่งซื้อ

กลยุทธ์การจัดซื้อ

1. การกระจายการจัดซื้อ
2. การสร้างแหล่งซื้อเพิ่มเติม
3. การหลีกเลี่ยงต้นทุนการเปลี่ยนแหล่งซื้อ
4. การกำหนดมาตรฐานวัสดุ
5. การรวมตัวย้อนหลัง
6. การเร่งรัดการจัดการซื้อ

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือ

การควบคุมสินค้าคงเหลือ หมายถึง การที่กิจการมีกระบวนการในการวางแผนการควบคุมสินค้าคงเหลือในระดับปริมาณที่เหมาะสม ไม่มากเกินไปจนทำให้ต้องมีค่าใช้จ่ายด้านการสั่งซื้อและค่าเก็บรักษาที่เกิดจากมีสินค้าคงเหลือหรือสินค้าคงเหลือมากเกินไป และไม่น้อยเกินไปจนทำให้กิจการเสียโอกาสในการผลิตหรือขายสินค้าที่กำลังมีความต้องการ

วิธีการควบคุมสินค้าคงเหลือ

1. ระบบถังเดียว
2. ระบบถังคู่
3. ระบบบัตรบันทึกรายการ
4. ระบบคอมพิวเตอร์
5. การควบคุมด้วยวิธีการจำแนกประเภทเอบีซี (ABC)
6. ตัวแบบพื้นฐานในการสั่งซื้ออย่างประหยัด
7. การกำหนดจุดสั่งซื้อใหม่

ประโยชน์ของระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือ

1. ทำให้การผลิตดำเนินต่อไปได้
2. ช่วยแก้ปัญหาจากการพยากรณ์ไม่ตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น
3. ระบบการผลิตสามารถปรับได้ตามความต้องการของลูกค้า
4. ซื้อครั้งละมาก สินค้าจะมีราคาต่อหน่วยถูก รวมถึงยังช่วยประหยัดค่าขนส่ง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติ กอบัวแก้ว. การบริหารการผลิต. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2553.
- เกษมสุข กุลดิลก. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อของการวางแผนและควบคุมสินค้าคงเหลือเพื่อผลกำไรสูงสุด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.
- ฉัฐติมา ไชยะกุล. หลักการการจัดการการผลิต. กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า, 2548.
- พิชิต สุขเจริญพงษ์. การจัดการวิศวกรรมการผลิต. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2545.
- สุธี ขวัญเงิน. การจัดการการผลิตและการปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น, 2548.
- อัจฉรา หล่อตระกูล. การบริหารการผลิตและการปฏิบัติการ. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- อมรศิริ ดิษฐ. การบริหารสินค้าคงคลัง. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2550.
- William J. Stevenson. Operations Management. (12th ed), McGraw-Hill: New York, 2015.
- <https://www.logisticafe.com/2009/10/procurement/>) ที่ 30 ต.ค. พ.ศ. 2552 สืบค้นเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2562
- <https://www.indeed.com> สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563
- <https://th.helpleft.com/business/what-is-capital-equipment.html> มปป. สืบค้นวันที่ 23 กรกฎาคม 2562

สวัสดี

แบบฝึกหัดท้ายบท

1. จงอธิบายความหมายของการจัดซื้อ
2. จงจำแนกประเภทของการจัดซื้อ
3. จงอธิบายกระบวนการจัดซื้อ
4. จงอธิบายขั้นตอนและต้นทุนในการจัดซื้อ
5. จงอธิบายกลยุทธ์การจัดซื้อ

